

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku D. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w P.
o emeryturę górniczą,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 21 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 lipca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), w sprawie z odwołania D. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P. – oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 lutego 2018 r., oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z dnia 4 lipca 2017 r., mocą której odmówiono odwołującemu się prawa do emerytury górniczej.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W ocenie autora skargi, w orzecnictwie sądów powszechnych, w podobnych stanach faktycznych, wątpliwości wywołuje ocena charakteru wykonywanej pracy przez górników na odkrywce (brak zakreslenia granic odkrywki) oraz wymaga określenia, jakie maszyny i urządzenia górnicze mieszczą się pod

pojęciem maszyn i urządzeń górniczych wymienionych w pkt 11 załącznika nr 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 1994 r. i czy są nimi urządzenia służące do odstawy węgla (elektrowozy czy cały tabor kolejowy oraz czy stała grupa remontowa może wykonywać pracę w warsztacie w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887, dalej ustawa emerytalna).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do rozpoznania. Przede wszystkim skarżący nie przedstawił w niej problemu prawnego, jaki składa się na istotne zagadnienie prawne. Za taki element nie można uznać zestawienia sekwencji rodzaju prac wymienionych we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, skwitowany pytaniem czy i jakie prace mieszczą się w obrębie art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej. Judykatura dokładnie wyjaśnia mechanizm zbudowania i przedstawienia istotnego zagadnienia prawnego oraz skutki niedochowania określonych procedur (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 23 listopada 2011 r., III UK 10/11, LEX nr 1124105).

Nie ma także podstaw, by w obrębie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, doszukać się istotnych rozbieżności w orzecznictwie, które wymagają wykładni. Za tak zbudowanym stanowiskiem nie poszło wgłębianie się w problemy prawne i ich wyniki interpretacyjne w judykaturze Sądu Najwyższego.

Problem emerytur górniczych nie jest nowy i od dawna stanowi przedmiot wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego. Uważna obserwacja dokonanej wykładni prawa z łatwością dowodzi, że przedmiotowa sprawa nie wyodrębniła pierwiastka publicznego związanego z celem i funkcją postępowania kasacyjnego. Z motywów skargi kasacyjnej wynika jednoznaczny brak akceptacji rezultatu wykładni prawa, jaki został przedstawiony przez Sąd Apelacyjny w (...), dodać należy, wywodu szczegółowo wyjaśniającego przyczyny, dla których okres zatrudnienia

odwołującego się na stanowisku ślusarza i mistrza ślusarza w różnych oddziałach kopalni nie kwalifikuje się do uznania za pracę górniczą w rozumieniu art. 50c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej. Sąd drugiej instancji wyjaśnił także, że tylko czynności napraw taboru kolejowego do transportu urobku węgla z miejsca wydobycia w terenie odkrywki wykazują analogię do prac toromistrza i robotnika torowego. Chodzi więc o prace realizowane w ramach działu TKE-1 a nie działu TKE-2. Podane w tej mierze argumenty są kompatybilne z wypowiedziami Sądu Najwyższego na tle prac związanych z wykonywaniem zadań na odkrywce. I tak decydującego znaczenia nie można przypisać nazwie stanowiska, jeżeli nie wiąże się z nim rzeczywiste wykonywanie pracy górniczej, czyli tej określonej w ustawie, a nie jakikolwiek pracy górniczej. Przepis wykonawczy rozporządzenia nie definiuje pracy górniczej i dlatego jego wykładnia nie może zmieniać ani rozszerzać ustawowej definicji pracy górniczej. W konsekwencji zaprezentowana w skardze metoda wykładni prawa odrywa się do wykładni językowej i przenosi spór w strefę celu i funkcji. Zatem powtórzyć należy (za wyrokiem Sądu Najwyższego z 19 maja 2019 r., I UK 53/18, LEX nr 2684862), że nie każda praca, która funkcjonalnie łączy się z eksploatacją odkrywki w kopalni węgla brunatnego jest pracą górniczą w rozumieniu ustawy emerytalnej. O pracy górniczej decyduje ustawa, zaś analizy i kwalifikacji takiej pracy nie można rozpoczynać i prowadzić, przyjmując za nadrzędny, przepis wykonawczy do ustawy, czyli zapis stosownego punktu w załączniku nr 2 do rozporządzenia z 1994 r. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 337/09, LEX nr 601991). W praktyce do pracy górniczej nie zakwalifikowano pracy operatora ciągnika rolniczego na odkrywce, przy pomocy którego wykonuje się prace pomocnicze przy naprawach, konserwacji urządzeń, a co za tym idzie - pracę przy obsłudze agregatów prądotwórczych, smarowniczych i sprężarkowych, wykorzystywanych przez brygady elektryków i mechaników do prac polegających na konserwacji urządzeń wydobywczych i transportujących nadkład i złoże na odkrywce (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2018 r., I UK 412/17, LEX nr 2562152). Również prace przy naprawie koparek jednonaczyniowych i spycharek, które nie są maszynami wydobywczymi w kopalni węgla brunatnego, ale maszynami pomocniczymi, nie prowadzą do ziszczenia się przesłanki pracy górniczej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 kwietnia

2010 r., I UK 339/09, LEX nr 607444; z dnia 5 maja 2011 r., I UK 395/10, LEX nr 863951; z dnia 23 października 2013 r., I UK 128/13, LEX nr 1455718; z dnia 16 stycznia 2014 r., I UK 307/13, czy z dnia 29 listopada 2017 r., I UK 181/17, LEX nr 2433083).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w przedmiocie kosztów procesu orzeczono na podstawie art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c.